

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія наукових досліджень

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Підприємництво та торгівля»

Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія наукових досліджень
Викладач (-і)	Пилипів Надія Іванівна, завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки, д.е.н., проф.
Контактний телефон викладача	+380673444155
Е-mail викладача	nadiya.pylypiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна “Методологія наукових досліджень” є важливою складовою академічної підготовки студентів в сфері наукових досліджень. Вона спрямована на ознайомлення студентів з основними методами та концепціями які використовуються у науковій діяльності для здійснення досліджень, виявлення проблем та формулювання висновків.</p> <p>Предметом вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень” є методологічні аспекти наукового пізнання. Студенти вивчатимуть різні підходи до формулювання наукових проблем, визначення об'єктів та предметів дослідження, а також методи проведення наукових досліджень та аналізу отриманих даних.</p> <p>Об'єктом дослідження є сам процес наукового пізнання у всій його складності та різноманітності. Студенти вивчатимуть різні теорії наукового пізнання, а також відповідні методологічні підходи до дослідження вибраних областей знань.</p> <p>Ця дисципліна дасть можливість отримати студентам не лише теоретичний фундамент для проведення наукових досліджень, а й практичні навички використання наукових методів та інструментів у реальних дослідженнях</p> <p>Пререквізити: вихідна.</p> <p>Постреквізити: Управління інноваційними проектами в підприємстві та торгівлі.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень” полягає у формуванні у студентів глибокого розуміння теоретичних та практичних аспектів наукового дослідження, розвитку їх методологічного мислення та вміння використовувати наукові методи та прийоми для ефективного проведення досліджень у вибраній галузі знань.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень”</p> <p>Оволодіння теоретичними знаннями. Головною ціллю є засвоєння студентами фундаментальних теоретичних знань про методологію наукових досліджень, включаючи основні концепції, підходи та методи наукового пізнання.</p> <p>Розвиток практичних навичок. Ця ціль передбачає набуття студентами практичних навичок у проведенні наукових досліджень, включаючи формулювання гіпотез, розробку дослідницьких методик, аналіз даних та висновки</p> <p>Здатність до аналізу та інтерпретації. Ця ціль полягає у розвитку у студентів навичок критичного аналізу та інтерпретації наукової інформації, щоб вони могли аргументовано оцінювати результати досліджень та висловлювати свої думки.</p> <p>Вміння комунікувати. Ця ціль спрямована на розвиток у студентів навичок ефективною комунікації, які будуть корисні для якісного представлення результатів досліджень у вигляді наукових доповідей, тез конференцій, статей, а також для спілкування з учасниками наукового середовища.</p>	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. **Спеціальні (фахові) компетентності**

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності

Результати навчання

ПРН 1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.

ПРН 9. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких та торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семест р	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	076 Підприємництво та торгівля	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції ї	практич ні	самостійн а робота	лекції ї	практич ні	самостій на робота
Тема 1. Наука-продуктивна сила розвитку суспільства	2	2	8			
Тема 2. Методологічні основи наукового пізнання	2	2	8			
Тема 3. Вибір теми наукового дослідження та етапи його здійснення	2	2	8			
Тема 4. Наукові факти як елементи дослідницької аргументації	2	2	8			
Тема 5. Інформаційне	4	2	12			

забезпечення, обробка та оформлення результатів дослідження							
Тема 6. Оформлення результатів дослідження у вигляді наукової роботи	4	4	16				
Усього годин	16	14	60				
6. Система оцінювання навчальної дисципліни							
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 бальна – (50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен) Поточний контроль 0-30 балів; Самостійна робота 0-10 балів; Індивідуальне завдання 0-10 балів; Екзамен 0-50 балів.						
	Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен	Сума балів з навчальної дисципліни		
	Модуль 1	Модуль 2					
	Поточний контроль	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Екзаменаційна робота			
	Усне опитування, презентація	Тестування (КРС)	Тести по кожній темі				
	30 балів	10 балів	10 балів				
	50 балів			50 балів	100		
	Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою						
	Шкала оцінювання для екзамену						
	університетська		національна			шкала ECTS (ЄКТС)	
90 – 100		5	відмінно			A	
80-89		4	добре			B	
70-79						C	
60-69		3	задовільно			D	
50-59						E	
26-49		2	незадовільно можливо повторного складання			FX	
1-25			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни			F	
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання студент може сам вибрати тему для індивідуального завдання згідно з власними інтересами в межах кожної окремої теми. Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації від 8 до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця. Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (презентація надсилається викладачу на електронну пошту і захищає на занятті).						
Практичні	Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати під час семінарських занять						

заняття

(або тестування в системі дистанційного навчання) сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих). Поточне тестування по окремих темах може проводитись у системі дистанційного навчання – результат відображається у відсотках, максимум 100%.

Середній бал за поточний контроль переводиться у 30 бальну шкалу.

Оцінка	Умови отримання оцінки
5 «відмінно»	<ul style="list-style-type: none">- повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами;- все, що викладається повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння студентом матеріалу, що ним викладається.
4 «добре»	<ul style="list-style-type: none">- студент дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;- при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, студент припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача;- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.
3 «задовільно»	<ul style="list-style-type: none">- студент виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача;- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;- допускає грубі помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;- студент виявляє незнання більшої частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.
2 «незадовільно»	<ul style="list-style-type: none">- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;- виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього - повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Самостійна

Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для

робота	контролю за самостійною роботою (КСР) проходить тестування в системі дистанційного навчання (25 тестових питань, дві спроби – кращий результат). Результат відображається у відсотках, максимум 100%, при виставленні в журнал множиться на коефіцієнт 0,1. Максимальна оцінка за тестування становить 10 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент повинен набрати не менше 25 балів у сумі за такі види робіт: Поточний контроль (максимум 30 балів). Самостійна робота (максимум 10 балів). Індивідуальне завдання (максимум 10 балів). Якщо студент набрав менше 25 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана економічного факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.
Підсумковий контроль	Підсумковою формою контролю є екзамен (максимум 50 балів), на якому студент презентує такі завдання: 1. Зробити візуалізацію використовуючи інформацію Головне управління статистики. 2. Які інструменти бізнес-аналітики Ви використовуєте у свої роботі? Зробіть аналіз за видом діяльності, до якого відноситься ваш бізнес. Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів). В умовах карантину чи військового стану ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми ZOOM.
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи. Виконання індивідуального завдання з кожної теми оформляють у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін.</p> <p>Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.</p> <p>Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.</p> <p>Додаткові бали +10 балів за участь у конференції: виступ або тези; до 10 балів за сертифікат неформальної освіти.</p>	
8. Рекомендована література	
<p>1. Нормативно-правові документи</p> <p>1. Закон України Про вищу освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, №</p>	

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Навчально-методичні матеріали

2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування). / Р.Ф. Бруханський – Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. – 208 с.

3. Методологія наукових досліджень Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с

<http://eprints.zu.edu.ua/35930/3/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF%20%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%AC%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%87%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BA%2022%20%D0%BB%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D0%B4%D0%B0.pdf>

4. Пилипів Н.І. Методологія наукових досліджень. Методичні вказівки до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля» денної форми навчання / Укл.: д.е.н., проф. Пилипів Н.І. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-тет імені В. Стефаника, 2024. с.

Наукові публікації

5. Functioning efficiency of the electricity market of the western region of Ukraine [Efektywnosc funkcjonowania rynku energii elektrycznej zachodniego regionu Ukrainy Pavlov, K., Pavlova, O., Kotsko, T., Shabala, O., Pylypiv N. Polityka Energetyczna, 2023, 26(2) p.p. 47-64. (SCOPUS, Q 3) <https://doi.org/10.33763/finukr2023.01.117>

6. Maksymiv, Y., Yakubiv, V., Pylypiv, N., ... Hryhoruk, I., Hoky, V. Biological assets in accounting of socially responsible activities of agricultural enterprises. Custos e Agronegocio, 2022, 18(2), pp. 458-476. Scopus. https://drive.google.com/file/d/1IvttKcfcgJWG9wgASYZ8uRIpAM8K_S9u/view?usp=share_link

7. Maksymiv, Y.; Yakubiv, V.; Pylypiv, N.; Hryhoruk, I.; Piatnychuk, I.; Popadynets, N. Strategic Challenges for Sustainable Governance of the Bioeconomy: preventing Conflict between SDGs. Sustainability, 2021, 13(15):8308. <https://doi.org/10.3390/su13158308> (Scopus, Q2). https://drive.google.com/file/d/1JT5b8TCsAE7qB0H_zS0zaW_GsjtuNz3l/view?usp=share_link

8. Pylypiv N, Piatnychuk I, Halachenko O., Maksymiv Y., Popadynets N. Balanced scorecard for implementing united territorial communities' social responsibility. Problems and Perspectives in Management. Volume 18, 2020, Issue №2, pp. 128-139. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.18\(2\).2020.12](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.18(2).2020.12) (SCOPUS, Q 3). https://drive.google.com/file/d/1raR8Hg1Hr0_0i9eGzXuMmiAtB09adpvo/view?usp=share_link

9. Pylypiv N. Classification of strategies for socio-economic development of united territorial communities / N. Pylypiv, I. Piatnychuk., S. Sologub // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2020. Vol. 7, No. 3, 27-35. https://drive.google.com/file/d/1X--1V1ETLRM1wFoOvpewXEn7GeaiaCyh/view?usp=share_link

10. Пилипів Н. І. Стратегічні орієнтири розвитку біоенергетичного потенціалу сільськогосподарських підприємств під час переходу до циркулярної економіки / І. Б. Яців., М. Г. Ступень, Н. І. Пилипів, Д. І. Шеленко // Регіональна економіка 2019, №4(94). С. 144–151. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-4-14>. <https://re.gov.ua/doi/re2019.04.144>

11. Пилипів Н. І. Аналітичне забезпечення стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства / Н. І Пилипів., І. Д Амброзяк // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2020. - №9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-9-6300>
17. Пилипів Н. І. Система управління сільськогосподарським підприємством / Н. І Пилипів., І. Д Амброзяк // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2020. - №7(39). –С.59-63. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2020-7-6148>

12.Пилипів Н.І. Сучасні особливості розвитку логістичної системи залізничних перевезень / С.С. Гринкевич, З.О., Сірик, Н.І Пилипів// Український журнал прикладної економіки та техніки.- 2021. -Том 6. -№3.- С. 146-151.
<https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f8a6cb68-785a-480d-8e4d-6c853f2c3849/content>

Викладач
Пилипів Надія Іванівна,
завідувач кафедри теоретичної і прикладної економіки, д.е.н., проф.